



TIPTA UZMANLIK ÖĞRENCİLERİ GERİ BİLDİRİM ANKETİ SONUÇ RAPORU-2024

Hazırlayan: Dr. Öğr. Üyesi Adnan KARABRAHİMOĞLU, Doç. Dr. Sabriye ERCAN



27 MAYIS 2024
SDÜ TIP FAKÜLTESİ

İçindekiler

Giriş.....	2
Amaç	2
Gereç Yöntem	2
Bulgular	3
Sonuç ve Öneriler	9

Giriş

Tıp fakültelerinde uzmanlık eğitimi, mezuniyet sonrası dönemde bir uzmanlık alanında teorik ve pratik deneyim kazanmayı içerir. Bu süreç, klinik becerilerin, teorik bilginin ve mesleki kimliğin geliştirilmesine odaklanır. Uzmanlık eğitimi genellikle klinik rotasyonlar, cerrahi müdahaleler, hasta değerlendirmeleri ve multidisipliner çalışmaları içerir. Tıp fakültelerinde asistanlar, deneyimli hekimlerin gözetiminde çalışan ve klinik uygulamalarda yer alan kişilerdir. Bu kişiler, öğrencilere hem klinik becerilerin pratiğini yapma fırsatı sunarlar hem de mentorluk ve rehberlik sağlarlar. Asistanlar, öğrencilere klinik deneyimlerinde yardımcı olurken aynı zamanda onların gelişimini izler ve değerlendirirler. Bu nedenle, asistanların rolü, tıp fakültelerindeki mezuniyet öncesi ve sonrası eğitim kalitesinin belirlenmesinde kritik bir öneme sahiptir.

Tıp eğitiminde, geri bildirim, öğrencilerin klinik becerilerini, iletişim yeteneklerini, profesyonel davranışlarını ve mesleki kimliklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Özellikle uzmanlık eğitimi alan öğrenciler için, asistanlarından alınan geri bildirim, kariyerlerinin erken dönemlerinde önemli bir rol oynar. Bu süreçte, öğrencilerin asistanlarından alacakları geri bildirim, eğitim kalitesini belirleyen önemli bir faktördür.

Uzmanlık eğitimi alan öğrencilerden geri bildirim alınması hem mezuniyet öncesi hem de mezuniyet sonrası eğitim kalitesini artırır. Mezuniyet öncesi, öğrencilerin klinik becerilerini geliştirmelerine ve mesleki kimliklerini oluşturmalarına yardımcı olur. Mezuniyet sonrası ise, öğrencilerin uzmanlık alanlarında güvenle uygulamaya geçmelerini sağlar. Asistanlardan alınan geri bildirim, öğrencilerin mesleki gelişimlerini izlemelerine ve gerektiğinde iyileştirmelerine olanak tanır. Bu geri bildirim süreci, öğrencilerin klinik becerilerini geliştirmelerine, mesleki kimliklerini oluşturmalarına ve mezuniyet sonrası başarılı bir kariyere hazırlanmalarına yardımcı olur. Asistanlardan alınan geri bildirim, eğitim kalitesini artırır ve gelecekteki sağlık profesyonellerinin niteliğini yükseltir.

Amaç

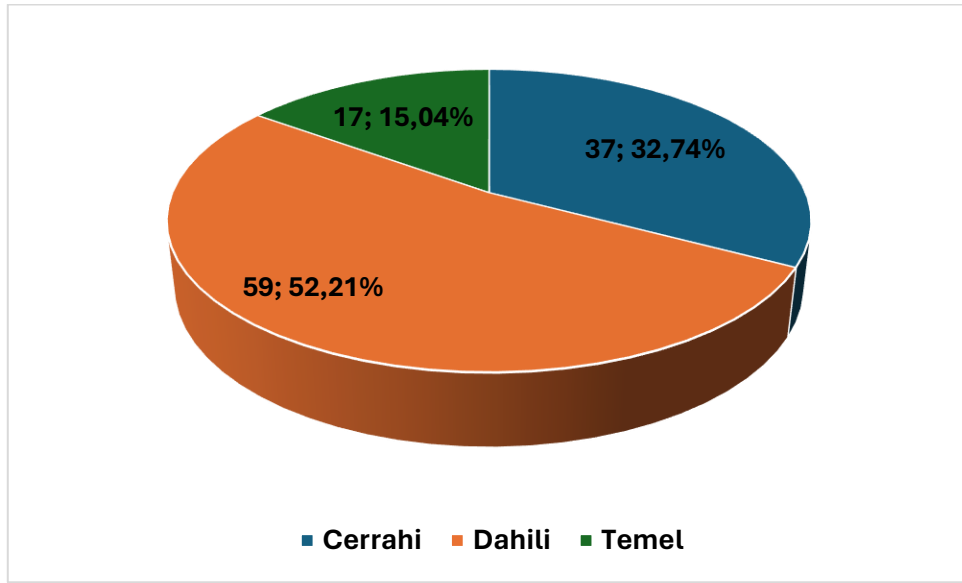
Bu çalışmada, 2024 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesinde eğitim alan tıpta uzmanlık öğrencisi hekimlerinden alınan geri bildirimlerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Gereç Yöntem

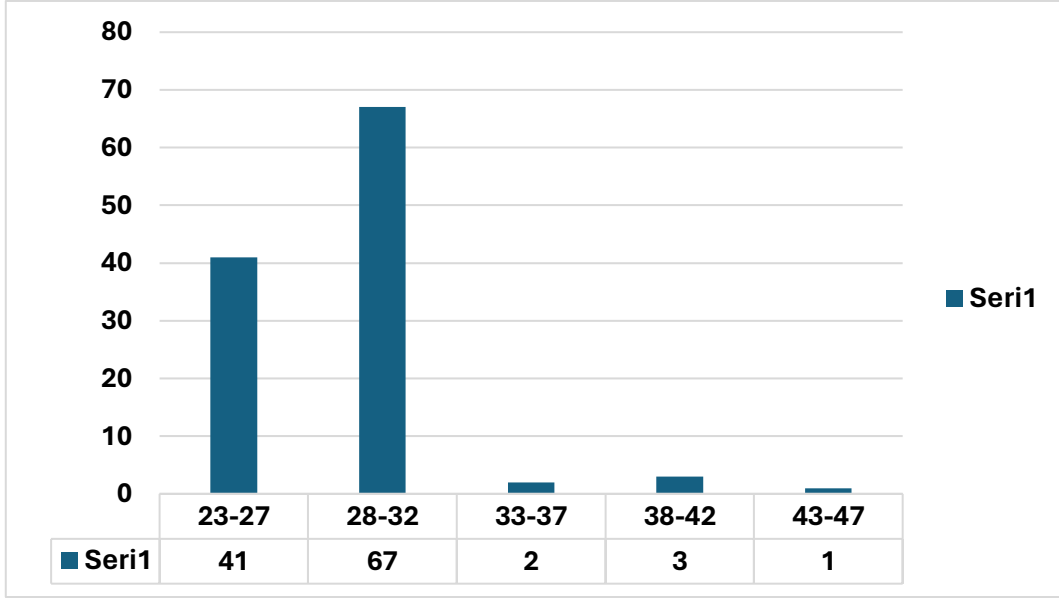
Çalışma nitel ve nicel araştırma deseni birlikte olan karma yöntem araştırması olarak tasarlandı. Fakültemizin web sitesinin Birim Kalite Sayfasındaki iç paydaş görüşleri başlığı altında (<https://tip.sdu.edu.tr/tr/sayfalar/birim-kalite-calismalari-13604s.html>) yer alan dijital anket, asistan temsilcisi aracılığı ile sohbet uygulaması üzerinden 5 Ocak 2024'te diğer asistanlara ulaştırılmaya başlandı. Anketin doldurulabilmesi için 24 Mayıs 2024'e kadar süre tanındı. Bu süre içerisinde verilerin geri bildirimler analiz edildi. Analizlerdeki tanımlayıcı istatistiklerde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma kullanıldı.

Bulgular

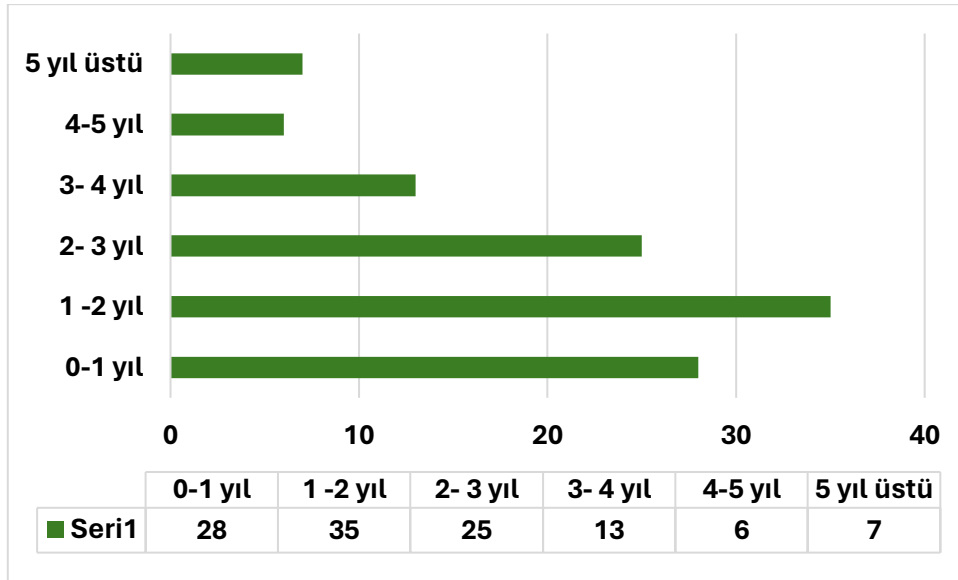
Çalışmaya toplam 114 uzmanlık öğrencisi katılım göstermiştir. Katılımcıların %48,2'si kadın ve %51,8'i erkek uzmanlık öğrencisidir. Katılımcıların büyük bölümü (%52,21) dahili bilimler bölümünden, %32,74'ü ise cerrahi bilimler bölümündendir. Geriye kalan 17 uzmanlık öğrencisi temel bilimler bölümünden katılım sağlamıştır (Şekil 1). Anabilim dalları içerisinde en yüksek oranda nöroloji (%9,6), anesteziyoloji ve reanimasyon (%7,0) ve fizyoloji/göğüs hastalıkları/kalp-damar cerrahisi/radyasyon onkolojisi (%5,3) sıralanmıştır. Katılımcıların yaşları en yüksek oranda 28-32 yaş grubunda (%58,8) ve 23-27 yaş grubunda (%36,0) yer almıştır (Şekil 2). Genel olarak katılımcılar, uzmanlık eğitimlerinin ikinci yılında bulunmaktadırlar (%30,7), (Şekil 3).



Şekil 1. Uzmanlık öğrencilerinin bölümleri



Şekil 2. Uzmanlık öğrencilerinin yaş grupları



Şekil 3. Uzmanlık öğrencilerinin uzmanlık dönemindeki süreleri

Katılımcılara aldıkları uzmanlık eğitimlerine yönelik toplam 34 soru yöneltilmiştir. Birinci bölüm genel bilgiler (8 soru), ikinci bölüm program yöneticisi (ana bilim dalı başkanı)/eğitim sorumlusu (6 soru), üçüncü bölüm eğitim görevlileri ve diğer eğiticiler (6 soru), dördüncü bölüm kurumun donanımı ve hasta portföyü (3 soru) ve son bölüm eğitim yönetimi (11 soru) ile ilgilidir.

Kullanılan soru formuna ait alt boyutların puanlarına ilişkin tablo aşağıda verilmiştir (Tablo 1). Buna göre soru formu ortalama puan değeri 156,89±41,05 ve medyan değeri 152 puan olup katılımcıların genel olarak olumlu düzeyde düşünceye sahip oldukları anlaşılmıştır. İfadeleri puanlamada 6'lı Likert puanlama (Kesinlikle katılmıyorum: 1 puan, Kesinlikle katılıyorum: 6 puan) yöntemi kullanılmış olup en düşüğe en yükseğe ifade edilen fikre katılma düzeyi sorgulanmıştır.

Tablo 1. Soru formu bölümlerine ait puanların tanımlayıcı ölçüleri

	Ortalama	SS	Min	Maks	Medyan	Q1	Q3
Genel Bilgiler (8 soru)	35,18	10,59	8,00	48,00	27,00	37,00	45,00
Program Yöneticisi (Ana Bilim Dalı Başkanı)/Eğitim Sorumlusu (6 soru)	29,92	7,59	6,00	36,00	25,00	33,00	36,00
Eğitim Görevlileri ve Diğer Eğiticiler (6 soru)	28,35	8,18	6,00	36,00	23,00	30,00	36,00
Kurumun Donanımı ve Hasta Portföyü (3 soru)	12,37	4,49	3,00	18,00	9,00	13,00	16,00
Eğitim yönetimi (11 soru)	50,78	14,18	11,00	66,00	43,00	54,00	64,00
Genel	156,89	41,05	36,00	216,00	152,00	68,00	185,00

Kullanılan soru formunun ait güvenilirlik düzeyi oldukça yüksek bulunmuş olup Cronbach's alpha=0,983 olarak hesaplanmıştır. En yüksek oranda katılım gösterilen madde anabilim dalı başkanı için "Bilgisi, deneyimi, tutarlılığı ve tavırları ile mesleki açıdan iyi bir rol modeldir." ifadesi olmuştur. En düşük oranda katılım gösterilen madde ise genel bilgiler başlığı altında yer alan "Uzmanlık öğrenciliğinin ilk haftalarında eğitim programının içeriği (çekirdek eğitim programı), yıllara göre rotasyonların dağılımı, edinilecek beceriler liste halinde verilmektedir." ifadesi olmuştur (Tablo 2). Maddeler ait Hotelling's T² istatistiği incelendiğinde değeri 189,41 ve anlamlı bulunduğu (p<0,001) anlaşılmıştır. Bu değer, soru formunda tepki yanlılığının olmadığını, yani tüm katılımcıların benzer özelliklerle tepki gösterdiğini belirtmektedir.

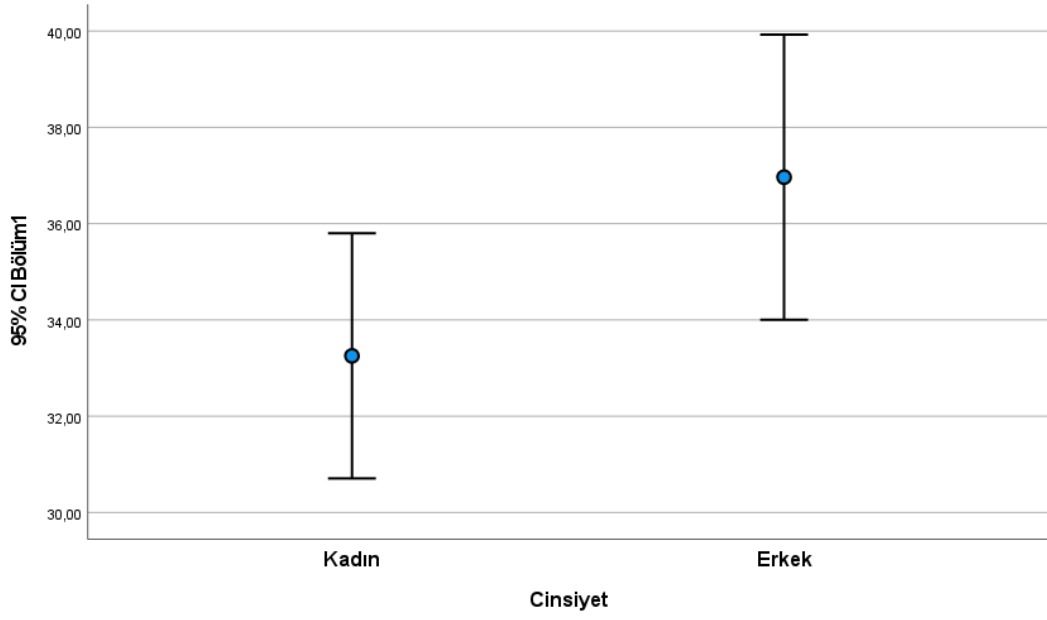
Tablo 2. Uzmanlık öğrencilerine uygulanan soru formuna ait ifadelerin puanları (n=114)

İfadeler	Ortalama	SS
Genel Bilgiler		
Bölümde yazılı formda ve dikkatle uygulanan bir uzmanlık öğrencisi eğitimi programı veya çekirdek eğitim müfredatı mevcuttur.	4,33	1,50

Uzmanlık öğrenciliğinin ilk haftalarında eğitim programının içeriği (çekirdek eğitim programı), yıllara göre rotasyonların dağılımı, edinilecek beceriler liste halinde verilmektedir.	3,86	1,85
Eğitimin başında uzmanlık öğrencisinden beklenenler, çalışma koşulları ve eğitim kuralları net bir biçimde açıklanmaktadır.	4,37	1,69
Kurumumuzda uzmanlık öğrenciliğinin ilk 3 ayında (başhekimlik/dekanlık tarafından) düzenlenen uzmanlık öğrencisi uyum programı mevcuttur ve katılımım sağlanmıştır.	4,38	1,79
Bölümde uzmanlık öğrencisi karnesi uygulaması mevcuttur. Bu karneler belirli aralıklarla denetlenmekte ve onaylanmaktadır.	4,96	1,41
İç rotasyonlar, tüm uzmanlık öğrencileri için eşit süreyi kapsar ve içerikleri/typleri yeterlidir.	4,77	1,46
Dış rotasyonlar, ilgili Ana Bilim/Bilim Dallarında aktif olarak gerçekleştirilir ve yeterlidir.	4,45	1,62
Rotasyonlarda edinilmesi gerekli bilginin, becerinin ve tutumun içeriği ve kapsamı belirlenmiştir.	4,27	1,67
<i>Program Yöneticisi (Ana Bilim Dalı Başkanı)/Eğitim Sorumlusu</i>		
Eğitime/öğretime isteklidir ve bunu açıkça hissettirir	5,01	1,33
Eğitime zaman ayırır, soru sorulmasına izin verir ve destekleyicidir.	5,05	1,33
Bilgisi, deneyimi, tutarlılığı ve tavırları ile mesleki açıdan iyi bir rol modelidir.	5,10	1,30
Öğrencinin sorumluluk almasını destekler ve yakın gözlem yaparak süpervizyon sağlar.	4,79	1,47
Öğrencinin gelişimini sağlayacak şekilde yapıcı geribildirim (yanlışta yanlış der ve doğrusunu öğretir, doğruya doğru der ve destekler) sağlar.	4,96	1,38
Yönlendirmeleri ve açıklamaları nettir.	5,04	1,32
<i>Eğitim Görevlileri ve Diğer Eğiticiler</i>		
Eğitime/öğretime isteklidirler ve bunu açıkça hissettirirler.	4,71	1,42
Eğitime zaman ayırırlar, soru sorulmasına izin verirler ve destekleyicidirler.	4,79	1,41
Bilgileri, deneyimleri, tutarlılıkları ve tavırları ile mesleki açıdan iyi bir rol modeldirler.	4,71	1,38
Öğrencinin sorumluluk almasını desteklerler ve yakın gözlem yaparak süpervizyon sağlarlar.	4,70	1,46
Öğrencinin gelişimini sağlayacak şekilde yapıcı geribildirim (yanlışta yanlış der ve doğrusunu öğretir, doğruya doğru der ve destekler) sağlarlar.	4,75	1,49
Yönlendirmeleri ve açıklamaları nettir.	4,75	1,48
<i>Kurumun Donanımı ve Hasta Portföyü</i>		
Eğitim sürecinde gerekli olan (TUK tarafından belirlenmiş olan) tüm donanım uygundur ve mevcuttur.	4,29	1,57
Eğitim sürecinde gerekli olan tüm mekânlar uygundur ve mevcuttur.	4,04	1,59

Çekirdek müfredatta bulunan tüm yetkinliklerin öğrenilebilmesi için gereken çeşitlilikte olgu ve materyal mevcuttur ve sayısal olarak yeterlidir.	4,04	1,58
Eğitim yönetimi		
Eğitim programı (müfredat) sonunda kazanılacak yetkinlikler listelenmiştir.	4,67	1,39
Uzmanlık eğitim süresinde tüm çekirdek müfredat yetkinlikleri kazanılmaktadır.	4,52	1,43
Eğitim/öğrenme için yeterli zaman vardır.	4,62	1,57
Müfredatta belirtilen yetkinliklerin teorik bilgileri yeterli sayıda ve çeşitlilikte kuramsal eğitim yöntemleri (seminer, olgu çözümü, makale saati vs.) ile verilmektedir.	4,62	1,51
Sınav yöntemleri ve takvimi planlandığı şekli ile uygulanmaktadır.	4,80	1,41
Rotasyonlar tanımlandığı şekilde uygulanmaktadır.	4,77	1,51
Eğitim programı süresince olumlu bir eğitim ortamı sağlanmaktadır.	4,59	1,55
Eğitim sürecinde öğrenci görüşleri ve geribildirimleri göz önüne alınmaktadır.	4,55	1,55
Bilimsel araştırmalara katılım teşvik edilmektedir.	4,53	1,56
Bilimsel toplantılara katılım teşvik edilmektedir.	4,54	1,68
Alacağım tıpta uzmanlık eğitiminin; mezuniyet sonrası dönemde mesleğimi uygulayabilmek açısından bana yeterli olacağını düşünmekteyim.	4,58	1,41

Soru formu boyutları katılımcıların demografik özelliklerine göre karşılaştırılmıştır. Cinsiyete göre yapılan karşılaştırmalarda bölüm puanlarının cinsiyetler arasında anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Yalnızca ilk bölüm olan genel bilgiler ile ilgili puan düzeyinin erkek uzmanlık öğrencilerinde anlamlılığa yakın düzeyde yüksek olduğu görülmüştür ($p=0,061$) (Şekil 4). Uzmanlık öğrencilerinin eğitim aldıkları bölümlere, yaş gruplarına ve uzmanlık eğitiminde geçirdikleri sürelerle göre eğitimlere ait düşünceler anlamlı farklılık göstermemiştir.



Şekil 4. Uzmanlık öğrencilerinin cinsiyetlere göre eğitim müfredatına yönelik puan düzeyleri

Sonuç ve Öneriler

Veriler, cinsiyetler arasında eğitim programlarına yönelik algılar arasında belirgin bir fark olmadığını, ancak genel bilgilere ilişkin puanlarda erkek öğrencilerin anlamlı derecede daha yüksek puan aldığını göstermektedir. Bu durum, eğitim programının belirli bileşenlerinin erkek öğrenciler arasında daha fazla memnuniyet yarattığını veya onların beklentilerine daha iyi cevap verdiğini işaret edebilir. Yaş grupları ve eğitim süreleri gibi demografik özelliklerin eğitim programlarına yönelik değerlendirmeleri üzerinde belirgin bir etkisi olmadığı görülmektedir. Bu bulgu, eğitim programlarının genel olarak farklı demografik gruplar arasında benzer şekilde değerlendirildiğini göstermektedir.

Eğitim İçeriği ve Yönetimi İyileştirmeleri: Katılımcıların genel olarak olumlu düşüncelere sahip olmalarına rağmen, belirli alanlarda düşük puanlar alındığı görülmektedir. Özellikle "Kurumun Donanımı ve Hasta Portföyü" başlığı altındaki düşük puanlar, bu alanda iyileştirmeler yapılması gerektiğini göstermektedir. Bu bağlamda, eğitim materyalleri, donanım ve hasta portföyü gibi fiziksel kaynakların iyileştirilmesi veya çeşitlendirilmesi gerekebilir.

Öğrenci Geri Bildirimleri ve Değerlendirmeleri: Öğrencilerin eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin düşünülmesi ve dikkate alınması önemlidir. Eğitim programının sürekli olarak gözden geçirilmesi ve öğrenci geri bildirimlerine dayalı olarak iyileştirmeler yapılması, programın kalitesini artırabilir ve öğrenci memnuniyetini artırabilir.

Eğitim Yönetimi ve Organizasyonu: Programın organizasyonu ve yönetimi, öğrencilerin memnuniyetini büyük ölçüde etkileyebilir. Bu nedenle, eğitim programının düzenliliği, rotasyonların planlanması, sınav takvimi gibi konuların titizlikle ele alınması ve öğrencilere net bir yapı sunulması önemlidir.